

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Praha 13.6.2011
čj. SRS 040462/2011

Oblastní odbor SRS

Ztracená 1099/10

161 00, Praha 6

Zpráva č. 11 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 6.6.–12.6.2011

1. Počasí

Na počátku sledovaného týdne převládalo v oblasti teplé a slunečné počasí. Ranní teploty se pohybovaly od 12 °C do 15 °C, odpolední od 23 °C do 28 °C. Od 9.6. došlo k mírnému ochlazení, kdy ranní teploty dosahovaly od 9 °C do 13 °C, odpolední od 17 °C do 22 °C. Oblastí se proháněly lokální bouřky, místy s vydatnějšími dešti, při kterých jednorázově spadlo až 40 mm srážek. Na konci sledovaného období se vyskytly místní, hlavně již mírnější deště. Srážky v oblasti dosahovaly rozdílných hodnot. Lokálně napršelo od 20 mm do 50 mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Stav porostů se díky deštům viditelně zlepšuje. Vegetace skokově postoupila, což je dobře vidět na bramboru, cukrovce, kukuřici, slunečnici a také na ovocných stromech. Stále probíhá herbicidní ochrana u cukrovky a kukuřice. Dokončuje se fungicidní ochrana obilnin proti houbovým chorobám.

OBILNINY

Porosty obilnin se liší v závislosti na množství srážek. Tam, kde jich byl dostatek, jsou pšenice vysoké, sytě zelené a husté. Při nedostatku vláhy rostlinám odumřely spodní listy, místy i odnože a pšenice jsou nízké a řídké. Všeobecně více ohrožené nedostatkem vláhy byly v jarním období jarní ječmeny. Většina porostů je také řídkých a nízkého vzrůstu.

PŠENICE OZIMÁ (RF 61-71 BBCH)

V oblasti se dokončuje ošetření proti houbovým chorobám v klasech. Na ošetřených porostech je výskyt chorob všeobecně slabý. Pouze v okrese Příbram (plošně, 8.6.) pozorovány střední výskyty **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** na spodních patrech rostlin.

V okrese Příbram (Sedlčany, 8.6.) a Beroun (Hýskov, Chyňava, Lhotka, Železná, 8.6.) pozorovány v klasech první slabé výskyty **ružovění klasů pšenice (*Fusarium* spp.)**

Na listech i v klasech opět pozorovány pouze slabé výskyty mšic **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)**, **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)** a **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)**, a to plošně v celé oblasti.

První výskyt housenek **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** v klasech byl pozorován v okrese Kladno (Tuchlovice, Kačice, 7.6., Ruda, Panoší Újezd, 8.6.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 65–77 BBCH)

Všeobecně v oblasti pozorovány slabé výskyty chorob u ozimých ječmenů. Plošně v oblasti je pozorována spála ječmene (*Rhynchosporium secalis*), a to ve slabých výskytech na spodních patrech rostlin.

Opět byl pozorován výskyt prašné snětivosti ječmene (*Ustilago tritici* f.sp. *hordei*) v okrese Beroun (Hýskov, 8.6.).

První příznaky napadení klasů růžověním klasů ječmene (*Fusarium* spp.) pozorovány v okresech Kladno (Kačice, Tuchlovice, 7.6.) a Příbram (Březnice, 10.6.).

Silný výskyt padlí ječmene (*Blumeria graminis*) pozorován v okrese Příbram (Vysoká Pec, 10.6.) na spodním patře rostlin.

V okrese Beroun (Hýskov, 8.6.) pozorovány první slabé výskyty mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*).

První výskyt housenek obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) v klasech byl pozorován v okrese Kladno (Tuchlovice, Kačice, 7.6.).

JEČMEN JARNÍ (RF 43–71 BBCH)

Silný výskyt síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*) pozorován v okrese Příbram (Kozičín, 10.6.), střední výskyt rovněž v okrese Příbram (Březnice, 10.6.) a slabé výskyty jsou lokálně pozorovány na porostech po celé oblasti.

Na listech i v klasech plošně pozorovány slabé výskyty mšic kyjatky osenní (*Sitobion avenae*), kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*) a mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*) v celé oblasti.

První a již střední výskyt prašné snětivosti ječmene (*Ustilago tritici* f.sp. *hordei*) pozorován v okrese Příbram (Kosova Hora, 8.6.).

Ochrana: moření osiva, setí uznaného zdravého osiva, pozdější výsev ozimého ječmene a časnější výsev jarního ječmene.

První výskyt housenek obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) v klasech byl pozorován v okrese Kladno (Kačice, Pavlíkov, Tuchlovice, 8.6.).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 63-71)

V okresech Kladno (Pchery, 7.6.), Praha-západ (Úholičky 8.6.), Příbram (Vranovice, 8.6.) a Beroun (Neumětely 10.6.) pozorovány silné výskyty imag kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*) v porostech. Slabé výskyty pozorovány plošně v okrese Kutná Hora.

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10-ti místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

BOB (RF 63-65)

Pozorován výskyt prvních okřídlených jedinců mšice makové (*Aphis fabae*) v okrese Kladno (Kačice, 7.6.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 71–79 BBCH)

Sledováno plošné rozšíření slabých výskytů verticiliového vadnutí řepky (*Verticillium* spp.) na spodních listech rostlin v okrese Kladno a první slabé výskyty v okrese Beroun (Beroun, Hýskov, Králův Dvůr, 8.6.).

Na stoncích pozorovány první příznaky poškození černí řepkovou (*Alternaria brassicae*) v okrese Kladno (Tuchlovice, 7.6., Senomlaty, Panoší Újezd, 8.6.).

První slabé výskyty cyliandrosporiózy řepky (*Pyrenopeziza brassicae*) na šešulích pozorovány v okrese Kladno (Tuchlovice, 7.6.).

První slabý výskyt hlízenky obecné na řepce (*Sclerotinia sclerotiorum*) pozorován v okrese Příbram (Orlov, 10.6.).

Opět slabé plošné výskyty mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*) pozorovány v okrese Kutná Hora (Hlízov, Poličany, Miskovice, Nové Dvory, Suchdol, Svatý Mikuláš, 8.6.).

MÁK SETÝ (RF 43-50 BBCH)

Slabé výskyty mšice makové (*Aphis fabae*) v porostech pozorovány v okrese Beroun (Praskolesy, Tihava, 10.6.).

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 39-61 BBCH)

Střední výskyty mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*) zjištěny v ranobramborářské oblasti okrese Kutná Hora (Beranov, Lišice, Rohozec, Svatá Kateřina, Svatý Mikuláš, 6.6.). Plošně v oblasti pozorovány slabé výskyty.

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

KUKUŘICE (RF 16-31 BBCH)

Kontrolované porosty jsou bez chorob a škůdců. Porostům velmi prospěly dešťové srážky v tomto sledovaném období.

ŘEPA CUKROVKA (RF 33-38 BBCH)

V okrese Kutná Hora (Miskovice, Nové Dvory, Poličany, 8.6.) pozorovány slabé výskyty mšice makové (*Aphis fabae*) se základy křidel.

CHMEL

CHMEL (RF 39-51 BBCH)

Plošně v okrese Rakovník zjištěny kolonie mšice chmelové (*Phorodon humuli*) se slabším výskytem na mladých listech.

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty 1-10%. Přenos viróz.

Vhodná je průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 72-74 BBCH)

V okrese Kladno (Vinařice, Kačice, 8.6.) zjištěny slabé výskyty strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*).

Ochranu je možno provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů. Při preventivní ochraně ošetřujeme průběžně po celou dobu nebezpečí primárních infekcí. Podle lokality a podmínek ošetřujeme od vyrašení do června, v intervalu 5 - 14 i více dní. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu (v období maximální intenzity růstu vývoj 2 - 3 listů týdně) a možnosti použitého fungicidu. Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí (od fenofáze růžového poupěte do cca 1-2 týdnů po odkvětu). Racionální prevence zohledňuje důsledně průběh počasí. Za suchých period se neošetřuje a ošetří se až před předpokládanou změnou počasí (deštěm). Pokud nastane neočekávaný déšť (proběhne infekce) ošetříme kurativně. Při kurativní (postinfekční) ochraně ošetřujeme až po splnění podmínek pro infekci. Tento systém vychází z poznání vztahu mezi dobou ovlhčení, teplotou a infekcí (Mills, 1951, La Plant, Jones, 1980). K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, při důsledném dodržování doby kurativní účinnosti.

V okrese Kladno (Vinařice, Kačice, 8.6.) také zjištěny slabé výskyty **padlí jabloně (Podosphaera leucotricha)**.

Chemická ochrana je nezbytná především u náchylných odrůd na lokalitách pravidelného výskytu. Poprvé se ošetřuje v období těsně před, či na počátku sekundárního šíření choroby (1-2 týdny před květem) a dále dle potřeby až do července. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak (vhodnost podmínek pro šíření a skutečný výskyt) a možnosti použitého fungicidu (7-14 dnů). Převážná část fungicidů používaných proti strupovitosti jabloně je účinná také na padlí jabloňové.

V okresech Mladá Boleslav (Březinka, 10.6.) a Praha-východ (Větrušice, 8.6.) zjištěn silný výskyt **obaleče jablečného (Cydia pomonella)**, střední výskyt zjištěn v okrese Beroun (Králov Dvůr, 7.6.). Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu imág do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Proti obaleči jablečnému se ošetřuje při dosažení prahu škodlivosti po odkvětu, tj. při výskytu 2 vajíček /100 plodů s přilehlými listy, případně 10 motýlů /lapák/3-4 dny.

Silný výskyt **obaleče jabloňového (Hedya nubiferana)** byl zjištěn ve feromonovém lapáku v okrese Praha-východ (Větrušice, 8.6.), střední výskyt v okrese Beroun (Králov Dvůr, 7.6.).

V okrese Kladno (stromořadí u cesty Luníkov-Ješín-Velvary-Slabce) došlo k holožírům způsobeným housenkami **bekyně zlatořitné (Euproctis chrysorrhoea)**.

HRUŠEŇ (RF 72-73 BBCH)

V okrese Mladá Boleslav (Dobrovice, Březinka, 10.6.) zjištěn na listech první výskyt **rzivosti hrušně (Gymnosporangium sabinae)**.

Peckoviny

SLIVŮŇ (RF 72-73 BBCH)

V okrese Beroun (Vráž, 7.6.) zjištěn střední výskyt imág **obaleče švestkového (Cydia funebrana)** ve feromonových lapácích. Ostatní výskyty v oblasti byly slabé.

Sledování letu imág do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

RÉVA VINNÁ (RF 55-60)

Ve feromonových lapácích na vinicích v okresech Mělník (Mělník) a Beroun (Karlštejn) nebyly ve sledovaném období zjištěny výskyty **obalečika jednopásného (Eupoecilia ambiguella)** a **obaleče mramorovaného (Lobesia botrana)**.

Sledování letu imág do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců obaleče jednopásého nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan